

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2017
7. volební období

249.

USNESENÍ
výboru pro sociální politiku
z 50. schůze
8. února 2017

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /ST 903/

Po odůvodnění náměstka ministryně práce a sociálních věcí Petra Hůrky, zpravodajské zprávě poslance Jaroslava Zavadila a po rozpravě

výbor pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

I. d o p o r u č u j e Poslanecké sněmovně PČR, aby v y s l o v i l a s o u h l a s s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /ST 903/ s těmito změnami a doplňky:

K čl. I

1. Na konci úvodní věty se slova „a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:“ slovy „zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb. a zákona č. 460/2016 Sb., se mění takto:“.

2. Bod 4 zní:

„4. § 12 zní:

§ 12

Vrcholovým řídicím zaměstnancem může být na základě dohody mezi zaměstnavatelem

a zaměstnancem jen

„a) vedoucí zaměstnanec v pracovním poměru v přímé řídicí působnosti

1. statutárního orgánu nebo jeho člena v případě kolektivního statutárního orgánu, je-li zaměstnavatelem právnická osoba, a

2. zaměstnavatele, je-li zaměstnavatelem fyzická osoba, nebo

b) vedoucí zaměstnanec, přímo podřízený vedoucímu zaměstnanci podle písmene a), za podmínky, že s ním zaměstnavatel sjednal mzdu nebo složku mzdy, na kterou mu vznikne právo v každém kalendářním měsíci, alespoň ve výši 75 000 Kč.“.

3. Bod 17 se zrušuje.
Ostatní body se přechýslují.

4. Dosavadní body 45 a 47 se zrušují.
Ostatní body se přechýslují.

5a. Za dosavadní bod 52 se vkládá nový bod 52a, který zní:
„52a. V § 108 se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Odborová organizace má právo požadovat po zaměstnavateli, aby neprodleně přijal technická, organizační a jiná opatření k odstranění závad v provozu na strojích a zařízeních a při pracovních postupech. Odborová organizace má v případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví zaměstnanců právo dočasné zakázat další výkon práce; zákaz je písemný a musí být zaměstnavateli doručen. Zákaz dalšího výkonu práce jsou povinny přezkoumávat správní úřady, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních předpisů³⁶⁾; potvrdí-li se v přezkoumání platnost tohoto zákazu, platí zákaz bez časového omezení. Nebyla-li platnost zákazu dalšího výkonu práce správními úřady uvedenými ve větě třetí přezkoumána nebo potvrzena, pozbývá zákaz platnosti uplynutím doby 24 hodin od jeho doručení zaměstnavateli. Na vydání zákazu dalšího výkonu práce se nevztahuje správní řád.“.
Dosavadní odstavce 5 až 7 se označují jako odstavce 6 až 8.“.

5b. V dosavadním bodě 150 v § 363 se slova „§ 108 odst. 2,3,6 a 7“ nahrazují slovy „§108 odst. 2, 3, 7 a 8.“.

6. Dosavadní bod 57 zní:

„57. V § 112 odst. 2 se za slova „v kolektivní smlouvě“ vkládají slova „vyššího stupně“, slova „a pro zaměstnance“ se nahrazují slovem „zaměstnancům“, za slova „poskytuje plat“ se vkládají slova „a zaměstnancům konajícím práce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr,“ a slova „částka, kterou stanoví tento zákon v § 111 odst. 2 jako základní sazbu minimální mzdy“ se nahrazují slovy „minimální mzda“.“.

7a. Za dosavadní bod 62 se vkládá nový bod 62a, který zní:
„62a. V § 116 se věta poslední zrušuje.“.

7b. Za dosavadní bod 63 se vkládá nový bod 63a, který zní:
„64a. V § 118 odst. 1 se věta poslední zrušuje.“.

8. Dosavadní bod 64 zní:

„64. § 120 a 121 znějí:

„§ 120

(1) Uplatní-li se konto pracovní doby podle § 86 a 87, poskytuje se zaměstnanci ve vyrovnávacím období podle § 86 odst. 3 a § 87 odst. 3 zvláštní forma mzdy (dále jen „stálá mzda“). Stálá mzda se sjednává v kolektivní smlouvě, nebo ji zaměstnavatel stanoví vnitřním předpisem na jednotlivé kalendářní měsíce ve shodné měsíční výši. Stálá mzda zaměstnance nesmí být nižší než 80 % jeho průměrného výdělku, a současně nesmí být nižší než příslušná nejnižší úroveň zaručené mzdy. Stálá mzda zaměstnanců, jejichž mzda je sjednána v kolektivní smlouvě vyššího stupně, nesmí být nižší než minimální mzda.

(2) Uplatní-li se v kontu pracovní doby postup podle § 86 odst. 5, přísluší zaměstnanci stálá mzda, která nesmí být nižší než 85 % jeho průměrného výdělku, a současně nesmí být nižší než příslušná nejnižší úroveň zaručené mzdy. Stálá mzda zaměstnanců, jejichž mzda je sjednána v kolektivní smlouvě vyššího stupně, nesmí být nižší než minimální mzda.

(3) Za dobu rozvrženou zaměstnavatelem zaměstnanci, po kterou tento zaměstnanec nepracuje, stálá mzda nepřísluší. Stálá mzda se v příslušném kalendářním měsíci zkrátí o násobek počtu neodpracovaných hodin a částky, která se vypočte jako podíl úhrnu předpokládaných stálých mezd, které mají být zaměstnanci za vyrovnávací období vyplaceny a celkového počtu hodin, které má zaměstnanec ve vyrovnávacím období odpracovat. Postup podle § 111 odst. 2 a § 112 odst. 3 písm. a) se nepoužije.

(4) Na účtu mzdy zaměstnance podle § 87 odst. 1 se vykazuje
a) stálá mzda zaměstnance,
b) dosažená mzda zaměstnance za kalendářní měsíc, na kterou mu vzniklo právo podle tohoto zákona a podle sjednaných, stanovených nebo určených podmínek podle § 113.

§ 121

Za vyrovnávací období přísluší zaměstnanci mzda ve výši součtu vyplacených stálých mezd a rozdílu mezi součtem stálých mezd a souhrnem práv na dosaženou mzdu podle § 120 odst. 4 písm. b), zjištěným po uplynutí vyrovnávacího období podle § 86 odst. 3 a § 87 odst. 3 nebo po skončení pracovního poměru, je-li souhrn práv na dosaženou mzdu vyšší.“.

9. Za dosavadní bod 99 se vkládá nový bod 99a, který zní:

„99a. V § 213 odst. 1 se slova „nejméně 4 týdny v kalendářním roce“ se nahrazují slovy „nejméně 5 týdnů v kalendářním roce“.“.

10. V dosavadním bodě 105 v § 216 odst. 2 se slova „podle § 191“ zrušují.

11. V dosavadním bodě 108 v § 218 odst. 2 se slova „na kterou vzniklo právo v příslušném kalendářním roce a“ zrušují.

12. Za dosavadní bod 124 se vkládá nový bod 124a, který zní:

„124a. V § 252 odst. 1 se doplňuje věta „Svěřenými hodnotami není zboží volně nabízené k prodeji třetím osobám.“.“.

13. Za nový bod 124a se vkládá nový bod 124b, který zní:

„124b. V § 253 odst. 1 ve větě první se slova „na jinou práci nebo“ zrušují a slova „je-li překládán“ se nahrazují slovy „dochází-li u něho ke změně místa výkonu práce.“.“.

14. Za dosavadní bod 128 se vkládá nový bod 128a, který zní:

„128a. V § 271i odst. 1 se slova „ve výši nejméně 240 000 Kč“ nahrazují slovy „ve výši nejméně 300 000 Kč“.“.

15. Za nový bod 128a se vkládá nový bod 128b, který zní:

„128b. V části jedenácté v hlavě III, dílu 5, se za oddíl 4 doplňuje nový oddíl 5, který včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 113 a 114 zní:

„Oddíl 5

Prevence pracovních úrazů a nemocí z povolání

§ 271v

(1) Prevencí pracovních úrazů a nemocí z povolání se rozumí opatření zaměřená na základě výsledků analýz pracovních úrazů a nemocí z povolání na zjišťování, omezování nebo odstraňování rizik a rizikových faktorů vyskytujících se u více zaměstnavatelů, jejichž cílem je omezování a odstraňování příčin vzniku poškození zdraví.

(2) Ministerstvo po projednání s odborovými organizacemi a organizacemi zaměstnavatelů zastoupenými v Radě hospodářské a sociální dohody

- a) vyhláší k dosažení cíle uvedeného v odstavci 1 programy zaměřené zejména na podporu
 1. odstraňování a omezování rizik vzniku poškození zdraví,
 2. poradenství k předcházení vzniku poškození zdraví,
 3. výchovy a vzdělávání ke zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
 4. osvěty a propagace v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
 5. vývoje a výzkumu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
 6. poskytování informací o nových poznatcích vědy a techniky v oblasti vyhodnocování a odstraňování rizik, a podporu jejich šíření.
- b) zadává veřejné zakázky¹¹³⁾ a vyhláší veřejnou soutěž ve vědě a výzkumu¹¹⁴⁾ na zpracování projektů k uskutečňování programů podle odstavce 2 (dále jen „projekty“), a na realizaci schválených projektů,
- c) zveřejňuje vyhlášené programy, zadání veřejné zakázky, vyhlášení veřejné soutěže ve vědě a výzkumu, a schválené projekty způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- d) rozhoduje o umístění a výši prostředků na prevenci pracovních úrazů a nemocí z povolání na jednotlivé zakázky a projekty v rámci objemu prostředků vyčleněných podle odstavce 3 na oblast prevence pracovních úrazů a nemocí z povolání v příslušném kalendářním roce,
- e) přebírá vypracované projekty a zadává jejich realizaci.

(3) Náklady na prevenci pracovních úrazů a nemocí z povolání hradí stát. Výše prostředků vyčleněných na úhradu nákladů na prevenci pracovních úrazů a nemocí z povolání

podle odstavců 1 a 2 v kalendářním roce činí částku, která odpovídá 3 % příjmů z pojistného na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání odvedeného zaměstnavateli za předchozí kalendářní rok.

(4) K dosažení cíle uvedeného v odstavci 1 pojišťovna, u níž jsou pojištěni zaměstnavatelé zákonným pojištěním pro případ své odpovědnosti při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, předkládá Ministerstvu analýzy příčin a okolností vzniku pracovních úrazů a nemocí z povolání, návrhy systémových opatření k jejich předcházení. Dále vede evidenci pracovních úrazů a nemocí z povolání, která obsahuje údaje potřebné pro analýzu příčin a okolností vzniku pracovních úrazů a nemocí z povolání.

¹¹³⁾ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 368/2016 Sb.

¹¹⁴⁾ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů.“.

V dosavadním bodě 132 se poznámky pod čarou č. 113 a 114 označují jako poznámky pod čarou č. 115 a 116, a to včetně odkazů na poznámky pod čarou.

16a. Za dosavadní bod 130 se vkládá nový bod 130a, který zní:

„130a. V § 279 odst. 1 se na konci písmene c) se středník nahrazuje čárkou a doplňují se slova „převažující činnost zaměstnavatele musí být určena postupem, který používá státní statistická služba.“.

16b. Za dosavadní část druhou čl. III se vkládá nová část třetí čl. IV, která zní:

„ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o kolektivním vyjednávání

čl. IV

V § 7 odst. 1 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění zákona č. 54/1996 Sb, zákona č. 585/2004 Sb., a zákona č. 255/2005 Sb., se na konci doplňuje věta „Převažující činnost zaměstnavatele musí být určena postupem, který používá státní statistická služba.“.

Dosavadní části třetí až devátá se označují jako části čtvrtá až desátá a dosavadní články IV až XII se označují jako články V až XIII.

17. Za dosavadní bod 135 vkládá nový bod 135a, který zní:

„135a. § 320a zní:

„§ 320a

Příspěvek odborovým organizacím a organizacím zaměstnavatelů na podporu vzájemných jednání na celostátní nebo krajské úrovni, která se týkají důležitých zájmů pracujících, zejména hospodářských, výrobních, pracovních, mzdových a sociálních podmínek, hradí stát na základě dohody v Radě hospodářské a sociální dohody.“.

18. Za dosavadní bod 136 se vkládá nový bod 136a, který zní:

„136a. V § 330 se za slova „§ 39 odst. 5,“ vkládají slova „§ 51a,“ a za slova „§ 339a odst. 1“ se vkládají slova „a § 342 odst. 1.““.

19. V dosavadním bodě 137 v § 334 odst. 2 se za slova „doručit zaměstnanci“ vkládají slova „do vlastních rukou“.

20. V dosavadním bodě 137 se v § 334 odst. 2 větě druhé čárka za slovy „datové schránky“ zrušuje.

21. Za dosavadní bod 144 se doplňuje nový bod 144a, který zní:

„144a. V § 346d odst. 1 se doplňuje věta třetí, která zní: „Zaměstnanec může zřídit zástavní právo nejdříve v den, kdy dosáhl 18 let věku; za nezletilého nebo zaměstnance, jehož svéprávnost byla omezena, zástavní právo zřídit nelze.““.

22a. Za dosavadní bod 151 se vkládá nový bod 151a, který zní:

„151a. Za § 365 se doplňují nové § 365a až 365e, které včetně nadpisů znějí:

**„Základní práva a povinnosti v zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatele
za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání**

§ 365a

Základní povinnosti zaměstnavatele

(1) Zaměstnavatel je povinen

a) dbát, aby nenastal pracovní úraz nebo nemoc z povolání, zejména nesmí porušovat povinnosti směřující k odvrácení nebo zmenšení nebezpečí, které jsou mu uloženy právními předpisy, nebo trpět porušování těchto povinností ze strany třetích osob. Pokud již škodná událost nastala, musí učinit nutná opatření k tomu, aby škoda byla co nejmenší,

b) bez zbytečného odkladu oznámit příslušné pojišťovně provozující zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (dále jen „pojišťovna“),

1. každé zvýšení nebezpečí, o němž se zaměstnavatel dozvěděl a které nastalo po vzniku pojištění,

2. že nastala škodná událost, vyjádřit se k požadované náhradě a k její výši, případně zmocnit pojišťovnu, aby za něho v této věci jednala,

3. že v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno trestní řízení proti zaměstnanci zaměstnavatele nebo třetí osobě, a informovat pojišťovnu o průběhu a výsledku řízení, a

4. že poškozený uplatňuje právo na náhradu škody u soudu,

c) v řízení o náhradě škody respektovat pokyny pojišťovny, zejména bez souhlasu pojišťovny se nezavazovat k náhradě promlčené pohledávky, a

d) nepřistoupit bez souhlasu pojišťovny na uzavření soudního smíru.

(2) Poruší-li zaměstnavatel povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) až c) a tím ztíží zjištění právního důvodu plnění, rozsahu nebo výše škody, má pojišťovna vůči němu právo na přiměřenou náhradu, zejména nákladů vyvolaných tímto porušením, nejvýše však do poloviny částek, které z důvodu pojistné události vyplatila.

(3) Nevznese-li zaměstnavatel v řízení o náhradě škody, kterou má pojišťovna uhradit, bez souhlasu pojišťovny námitku promlčení nebo zaváže-li se bez tohoto souhlasu uhradit promlčenou pohledávku, není pojišťovna povinna plnit. Pojišťovna není povinna plnit, ani když zaměstnavatel bez souhlasu pojišťovny uzavře soudní smír.

§ 365b

Právo pojišťovny na náhradu poskytnutého plnění

(1) Pojišťovna má vůči zaměstnavateli právo na náhradu až do výše poskytnutého plnění,

a) způsobil-li zaměstnavatel nebo zaměstnanec zaměstnavatele škodu úmyslně, pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,

b) došlo-li ze strany zaměstnavatele nebo jejího zaměstnance k zvláště závažnému porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, a pokud toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody, nebo

c) došlo-li ke škodě v přímé souvislosti s výkonem činnosti provozované neoprávněně.

(2) Stejně právo má pojišťovna proti zaměstnavateli, byla-li škoda způsobena zaviněným porušením pracovních povinností v pracovněprávních vztazích, avšak jen do výše, kterou může zaměstnavatel požadovat na odpovědném zaměstnanci podle tohoto zákona.

(3) Proti zaměstnavateli, který byl v době výplaty pojistného plnění v prodlení s placením pojistného, má pojišťovna právo na úhradu až do výše plnění, které vyplatila z důvodu pojistných událostí vzniklých v době, za kterou nebylo zapláceno pojistné.

§ 365c

(1) Pokud pojišťovna nahradila za zaměstnavatele škodu, přechází na ni právo zaměstnavatele na náhradu vůči tomu, kdo je povinen poškozenému takovou škodu nebo nemajetkovou újmu nahradit.

(2) Zaměstnavatel je povinen vůči jinému toto právo zabezpečit. Poruší-li zaměstnavatel tuto povinnost, je pojišťovna oprávněna požadovat na něm náhradu až do výše vyplaceného plnění.

§ 365d

Pojistné

(1) Zaměstnavatel, který zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance, je povinen za zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání platit pojistné. Tuto skutečnost je zaměstnavatel povinen bez zbytečného odkladu písemně oznámit pojišťovně, a uvést své identifikační číslo nebo jiné označení, které je nahrazuje.

(2) Pojistné si vypočítává zaměstnavatel ze základu stanoveného shodně s postupem pro určení vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Základem pro výpočet pojistného je souhrn vyměřovacích základů za uplynulé kalendářní čtvrtletí všech zaměstnanců, které v tomto období zaměstnavatel zaměstnával. K výpočtu pojistného použije sazbu danou vyhláškou podle § 365 odst. 1 pro příslušnou kategorii určenou podle převažující činnosti tvořící předmět podnikání zaměstnavatele.

(3) Pojistné se platí za každé čtvrtletí kalendářního roku, ve kterém zaměstnavatel zaměstnával alespoň jednoho zaměstnance. Pojistné za I. čtvrtletí každého kalendářního roku je splatné do 31. ledna, za II. čtvrtletí do 30. dubna, za III. čtvrtletí do 31. července a za IV. čtvrtletí do 31. října. Nelze-li výpočet pojistného určit podle odstavce 2, je zaměstnavatel povinen hradit minimální pojistné ve výši 100 Kč čtvrtletně.

(4) Vznikne-li zaměstnavateli, který v předcházejícím čtvrtletí nezaměstnával žádného zaměstnance, povinnost platit pojistné na toto pojištění, zaplatí zaměstnavatel první pojistné vypočítané ze základu podle odstavce 2 stanoveného pro dané čtvrtletí, a to zpětně, nejpozději do konce prvního měsíce následujícího čtvrtletí.

(5) Pojistné platí zaměstnavatel na účet příslušné pojišťovny, přičemž u veškerých úhrad pojistného se jako variabilní symbol uvede identifikační číslo zaměstnavatele nebo jiné označení, které je nahrazuje. Číslo účtu podle věty první pojišťovna uveřejní na svých webových stránkách, v případě jeho změny je povinna každému zaměstnavateli podle odstavce 1 tuto změnu písemně oznámit.

(6) Nespotřebované pojistné se nevrací.

(7) Zaplacení pojistného za celou dobu trvání pojištění a správnost jeho výpočtu je zaměstnavatel povinen prokázat; v opačném případě se má za to, že pojistné nebylo uhrazeno.

(8) Nesplnil-li zaměstnavatel povinnosti podle odstavců 1 a 2 nebo sdělil-li pojišťovně nesprávné či neúplné údaje, je pojišťovna oprávněna požadovat od něho úhradu zvýšených nákladů vzniklých pojišťovně porušením uvedených povinností.

(9) Nebylo-li pojistné zaplaceno ve výši a ve lhůtě podle odstavce 2 a 3, je zaměstnavatel povinen platit penále, které činí 0,05 % dlužné částky za každý započatý den, ve kterém taková skutečnost trvala. Penále se poprvé platí za kalendářní den, který bezprostředně následuje po dni splatnosti pojistného, a naposledy za kalendářní den, ve kterém bylo dlužné pojistné zaplaceno.

§ 365e

Upuštění od vymáhání pohledávky

Od vymáhání pohledávky uplatněné podle § 365a odst. 2, § 365b, 365c odst. 2 a § 365d odst. 8 a 9 může pojišťovna podle konkrétních okolností případu zčásti nebo zcela upustit; převyšuje-li pohledávka částku 250 000 Kč, může tak učinit pouze se souhlasem Ministerstva financí.“.

22b. Za dosavadní bod 152 se doplňuje nový bod 153, který zní:
„153. Za čl. II se vkládá nový čl. III, který včetně nadpisu zní:

„Čl. III
Zrušovací ustanovení

Ustanovení § 8 až 12 a § 15 vyhlášky č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění vyhlášky č. 98/1996 Sb. a vyhlášky č. 74/2000 Sb., se zrušují.“.

Dosavadní čl. III až XII se označují jako čl. IV až XIII.

II. z m o c ň u j e zpravodaje výboru, aby

- se stanoviskem výboru seznámil schůzi Poslanecké sněmovny,
- ve spolupráci s legislativním odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny provedl příslušné legislativně technické úpravy.

Alena N o h a v o v á , v. r.
ověřovatelka výboru

Jaroslav Z a v a d í l , v. r.
zpravodaj výboru

Miroslav O p á l k a , v. r.
místopředseda výboru